

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central (jud. D. Stănilă)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. Iu. Guzun, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Tamara Teleșman,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Tamara Teleșman împotriva Agenția Servicii Publice și Larisei Barîliuc cu privire la rectificarea înscrierii în Registrul bunurilor imobile și cererea de chemare în judecată depusă de către Larisa Barîliuc împotriva Tamarei Teleșman, intervenient accesoriu notarul public Tamara Coțeruba cu privire la declararea nulității contractului de donație,

împotriva deciziei din 05 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de către Tamara Teleșman și a fost menținută hotărârea din 21 iulie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul central,

c o n s t a t ă :

La data de 20 februarie 2015 Tamara Teleșman a depus cerere de chemare în judecată împotriva OCT Bălți cu privire la rectificarea înscrierii în Registrul bunurilor imobile.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în Registrul bunurilor imobile este înregistrat bunul imobil - apartamentul nr. xxxx.

A menționat că, la moment, imobilul enunțat, reieșind din extrasul eliberat de OCT Bălți, este înregistrat după cum urmează: ½ cota-parte cu drept de proprietate pe numele său și ½ cota-parte pe numele lui Nicolai Capmole și al Liudmilei Capmole.

A susținut că, imobilul enunțat a fost înregistrat inițial cu drept de proprietate privată pe numele soților Nicolai Capmole și Liudmila Capmole în baza adeverinței nr. 34-134 din 26 noiembrie 1991.

A afirmat că, în urma decesului Liudmilei Capmole la data de 10 iulie 2002, la cererea sa, la data de 18 octombrie 2002 a fost deschis dosarul succesoral nr.663/2002, fiindu-i eliberat un certificat privind calitatea de moștenitor.

A relevat că, reieșind din prevederile art. 371 și 373 din Codul civil, care statuiază că, cotele-părți ale soților în averea comună devălmașă sunt egale, apartamentul nr. xxxx le aparține soților Nicolai Capmole și Liudmila Capmole în cote-părți egale.

A invocat că, la data de 25 octombrie 2002, în baza contractului de donație nr.5296, i-a fost donată $\frac{1}{2}$ cotă-parte din apartamentul nr. xxxx, care-i aparține lui Nicolai Capmole. Astfel, $\frac{1}{2}$ cotă-parte din apartamentul enunțat, care-i aparține lui Nicolai Capmole a fost înstrăinată de el pînă la decesul său.

A declarat că, la moment urma să existe doar dreptul de proprietate al Liudmillei Capmole asupra $\frac{1}{2}$ cotă-parte din apartamentul nr. xxxx, însă la înregistrarea contractului de donație nr. 5296 din 25 octombrie 2002, OCT Bălți a comis unele erori în partea ce ține de înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil în cauză, înregistrând $\frac{1}{2}$ cotă-parte, ce nu a fost donată de către Nicolai Capmole, pe numele ambilor soți Nicolai Capmole și Liudmila Capmole, pe cînd urma să înregistreze doar dreptul de proprietate al Liudmillei Capmole asupra $\frac{1}{2}$ cotă-parte.

A menționat că, fiind unica fiică a defunctei Liudmila Capmole, sunt succesorul acesteia și în termenul de 6 luni de la decesul acesteia s-a adresat la notar cu cerere privind acceptarea succesiunii, dar pînă în prezent nu a fost finisată procedura de acceptare a s succesiunii.

A susținut că, a solicitat notarului eliberarea certificatului de moștenitor pe $\frac{1}{2}$ cotă-parte din apartamentul în cauză, rămas după decesul mamei sale, dar pentru eliberarea acestuia a apărut necesitatea de a prezenta certificatul din Registrul cadastral privind dreptul de proprietate asupra imobilului enunțat.

A afirmat că, OCT Bălți i-a eliberat un astfel de certificat, din care i-a devenit cunoscut faptul că, $\frac{1}{2}$ cotă-parte din apartamentul nr. xxxx a fost înregistrat cu drept de proprietate nu numai pe numele Liudmillei Capmole, dar și pe numele lui Nicolai Capmole, din care motiv, prin cererea din 22 decembrie 2014, a solicitat OCT Bălți rectificarea erorii, care a fost comisă la înregistrarea contractului de donație nr. 5296 din 25 octombrie 2002, prin excluderea înregistrării dreptului de proprietate al lui Nicolai Capmole asupra $\frac{1}{2}$ cotă-parte din apartamentul enunțat, însă i-a fost refuzat.

A solicitat obligarea OCT Bălți de a efectua rectificarea erorii comisă la înregistrarea contractului de donație nr. 5296 din 25 octombrie 2002, prin excluderea înregistrării dreptului de proprietate al lui Nicolai Capmole asupra $\frac{1}{2}$ cotă-parte din apartamentul nr. xxxx.

Prin încheierea din 04 septembrie 2015 a Judecătorei Bălți a fost atrasă în proces Larisa Barîliuc în calitate de copârât.

La data de 25 noiembrie 2015 Larisa Barîliuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tamarei Teleșman, intervenient accesoriu notarul public Tamara Coțeruba cu privire la declararea nulității contractului de donație.

În motivarea acțiunii a indicat că, tatăl său, Nicolai Capmole, care a decedat la data de 27 iulie 2014, a fost căsătorit cu Liudmila Capmole, care a decedat la data de 10 iulie 2002.

A menționat că, tatăl său împreună cu Liudmila Capmole au devenit coproprietari ai apartamentului nr. xxxx, cu nr.cadastral yyyyy.

A susținut că, după decesul Liudmillei Capmole, în anul 2002, Tamara Teleşman, fiica din prima căsătorie a defunctei, s-a adresat la tatăl său cu solicitarea de a oformă pe numele ei ½ cotă-parte din apartamentul nr. xxxx, care îi aparținea mamei sale.

A relevat că, la data de 25 octombrie 2002 Nicolai Capmole a întocmit la Biroul notarului Tamara Coțeruba contractul de donație nr. 5296, prin care a donat Tamarei Teleşman ½ cotă-parte din apartamentul enunțat.

A invocat că, despre existența unui asemenea contract de donație a aflat abia la data de 04 septembrie 2015, atunci când a fost atrasă în calitate de copârâtă în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de către Tamara Teleşman privind rectificarea înscrierii în Registrul bunurilor imobile.

A declarat că, din pct. 2 din contractul de donație enunțat se prezumă faptul că, apartamentul nr. 15 din str. Conev,23 aparține în întregime lui Nicolai Capmole, însă la acel moment succesiunea rămasă după decesul Liudmillei Capmole nu a fost acceptată de niciunul din succesorii legali - nici de către soțul supraviețuitor și nici de către fiica defunctei (ultima nici pînă în prezent nu a acceptat succesiunea după decesul mamei sale).

A mai declarat că, despre acest fapt cunoștea foarte bine notarul Tamara Coțeruba, care a întocmit la data de 18 octombrie 2002 certificatul de calitate de moștenitor pe numele Tamarei Teleşman, iar la data de 25 octombrie 2002 a întocmit și contractul de donație în cauză.

A considerat că, contractul de donație nr. 5296 din 25 octombrie 2002 este afectat de eroare considerabilă din motiv că, la data întocmirii acestuia, obiectul contractului – apartamentul nr. xxxx nu era determinat, iar părțile aveau o falsă închipuire privind dreptul de proprietate asupra acestuia.

A solicitat anularea contractului de donație nr. 5296 din 25 octombrie 2002, încheiat între Nicolai Capmole și Tamara Teleşman.

Prin încheierea din 11 februarie 2016 a Judecătorei Bălți cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Larisa Barîliuc împotriva Tamarei Teleşman, intervenient accesoriu notarul public Tamara Coțeruba cu privire la declararea nulității contractului de donație a fost conexată cu cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Tamara Teleşman împotriva OCT Bălți și Larisei Barîliuc cu privire la rectificarea înscrierii în Registrul bunurilor imobile.

Prin hotărârea din 21 iulie 2017 a Judecătorei Bălți a fost respinsă acțiunea depusă de către Tamara Teleşman ca neîntemeiată, iar acțiunea depusă de către Larisa Barîliuc a fost respinsă ca tardivă.

Pin încheierea din 17 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți a fost înlocuită partea ieșită din proces din cauza reorganizării, OCT Bălți cu Agenția Servicii Publice.

Prin încheierea din 12 aprilie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost admisă succesiunea în drepturi procedurale prin înlocuirea Larisei Barîliuc cu succesorul în drepturi, Serviciul Fiscal de Stat.

Prin decizia din 05 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de către Tamara Teleșman și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că, organul cadastral nu este organul decizional, care să dispună asupra dreptului de proprietate al titularilor de drept sau să determine regimul acestei proprietăți, acesta doar dispune asupra înregistrării bunurilor imobile și a drepturilor asupra acestora, care derivă dintr-un document, care ar identifica un asemenea drept. Astfel, OCT Bălți, la înregistrarea contractului de donație din 25 octombrie 2002, corect a apreciat starea de lucruri și a menținut înregistrarea a ½ cotă-parte din apartament ca proprietate devălmașă între Nicolai Capmole și Liudmila Capmole, în condițiile în care organul cadastral nu avea înregistrat un acord notarial al părților despre delimitarea cotelor-părți din proprietate devălmașă în cea pe cote-părți ideale sau o hotărâre judecătorească despre împărțirea cotelor-părți între coproprietarii devălmași.

Astfel, instanța de apel a considerat că, prima instanță corect a constatat netemeinicia pretențiilor formulate de către Tamara Teleșman și, ca urmare, a respins acțiunea înaintată de către ultima.

La data de 23 august 2018 Tamara Teleșman a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii înaintate de către ea și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii înaintate de către ea, iar în rest menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, deoarece instanța de apel a încălcat normele de drept material și, anume, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

A menționat că, instanța de apel a ignorat prevederile art. 20 alin. (1) și 26 alin. (1) din Codul familiei și ale art. 351 din Codul civil.

A susținut că, instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 12 alin. (8) lit. d), 29, 31 și 38 din Legea cadastrului bunurilor imobile.

A afirmat că, instanța de apel a ignorat și prevederile art. 130, 241 și 376 CPC.

A relevat că, instanța de apel nu a dat apreciere argumentelor invocate de către ea în cererea de apel.

Prin referința depusă la data de 26 octombrie 2018 Serviciul Fiscal de Stat a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

Prin referința depusă la data de 08 noiembrie 2018 Agenția Servicii Publice a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 05 iulie 2018.

Recurenta a recepționat decizia instanței de apel la data de 17 iulie 2018.

Astfel, recursul, declarat la data de 23 august 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Tamara Teleșman nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Tamara Teleșman, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Tamara Teleșman ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Tamara Teleșman se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic